

Cenu za teplo je potrebné dotovať

Cena a náklady za energiu, šetrenie, regulácia. To sú v tomto období veľmi často skloňované slová. Dopady energetickej krízy počítujeme nielen v Prešove a na Slovensku. Týka sa to celej Európy. Na tento nepriaznivý stav musí reagovať aj spoločnosť SPRAVBYTKOMFORT, a. s. Prešov. O zámeroch a opatreniach, ktoré spoločnosť realizovala na zníženie dopadu zdražovania energií pre zákazníkov, sme sa rozprávali s Natáliou Banduričovou, generálnou riaditeľkou spoločnosti.

Trh s energiami sa vyvíja veľmi dynamicky. Žiaľ, smerom, ktorý neteší konečných spotrebiteľov ani výrobcov tepla. Ako sa menila cena v tomto roku, aký bol jej nárast?

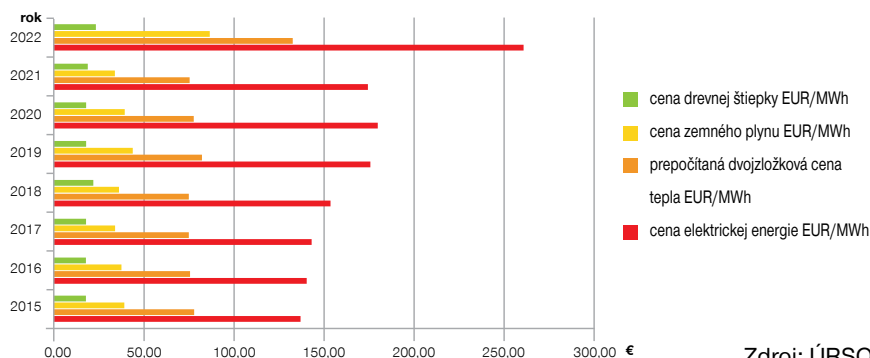
„Trh s energiami je skutočne veľmi, veľmi dynamický a situácia je nestabilná a aktuálny stav nikoho neteší. Aj nám, spoločnosti SPRAVBYTKOMFORT, sa ako profesionálnemu výrobcovi a dodávateľovi tepla len veľmi ťažko odhaduje ďalší vývoj. Je to doba, ktorú sme nikdy predtým nezažili a verím, že ju dokážeme prekonať. V polovici roku 2021 sme videli, že sa trh s energiami dal do

pohybu a naďalej to pokračuje. Ceny energií pre spotrebiteľov, ako aj pre nás výrobcov, stúpajú do astronomických výšok. Cenu tepla pre rok 2022 sme pripravovali ešte koncom leta 2021. Náš návrh bolo nutné predložiť na Úrad pre reguláciu sieťových odvetví (ÚRSO) do 30. septembra 2021. Nikto však nepredpokladal, kam počas roka ceny vyženie trh a okolnosti, ktoré to spôsobili. Boli aj dni, kedy elektrická energia stála tisíc eur. V dnešných dňoch je to okolo 550 eur. Len pre porovnanie jej cena sa hýbala v roku 2020 približne na sume 80 eur. Je to obrovský extrém.“

Aké páky a možnosti má spoločnosť SPRAVBYTKOMFORT na udržanie únosnej miery cien tepla pre domácnosti?

„Ceny vstupných komodít ako elektrickej energie, plynu a drevnej štiepky sa prenášajú do ceny tepla. Rok 2022 je pre našich odberateľov do konca roka zastopovaný na ešte z dnešného pohľadu prijateľnej cene. V roku 2022 bola cena plynu okolo 40 eur/MWh. Teraz máme nakúpený plyn pre rok 2023 v hodnote 80 eur/MWh. Je to ešte stále prijateľná cena, pretože dnes sa trhovú cenu plynu pohybuje okolo 200 €/MWh. My sme postupovali pri nákupe plynu podľa metodiky ÚRSO.“

Vývoj cien energií

Zdroj: ÚRSO

Čaká domácnosti v Prešove zdražovanie aj v priebehu tejto vykurovacej sezóny?

„Od januára 2023 budeme musieť zvyšovať cenu tepla, žiaľ, bez toho to nepôjde. Cena plynu a elektrickej energie je vysoká a rovnako nám rastie aj cena drevnej štiepky. Do polovice septembra sme čakali na vyhlášku pre nové regulačné obdobie, kde bude nastavená presná metodika kalkulácie nákladov vstupujúcich do ceny tepla. Návrh ceny tepla sme museli poslať na ÚRSO do 30. septembra. Do konca roka by sme mali dostať rozhodnutie o výške ceny tepla na rok 2023.“

(Pokračovanie na str. 2)

Cenu za teplo je potrebné dotovať

(Pokračovanie zo str. 1)

Radikálne zdražel plyn a elektrina. Ako je to s komoditou drevnej štiepky. Je jej používanie v Prešove stále výhodné?

„Rovnako aj s drevnou štiepkou máme na Slovensku veľký problém. Prejavuje sa jej nedostatok a rastie cena tejto komodity. Dodávatelia nám nevedia garantovať jej cenu na dlhšie obdobie a už vôbec nie na celý rok. Hľadáme kompromisné riešenia, ako nastaviť nákupnú cenu drevnej štiepky v cene tepla. Štiepka je vykupovaná z nášho trhu do zahraničia, obchodníci sa správajú trhovo. Dnes príde zahraničný obchodník, zaplatí požadovanú sumu, ako sa povie „na ruku“, a vyvezie štiepku. My sme v takomto prostredí s minimálnou možnosťou konkurencie.

Napriek tomu je pre Prešov obrovskou výhodou využívať na výrobu tepla drevnú štiepku. Cena štiepky je stále nižšia ako cena plynu. Na ceny energií doplácajú najviac mestá, ktoré využívajú na vykurovanie len zemný plyn. V Prešove máme zavedený takzvaný „mix“. Približne 40% drevnej štiepky je celkový podiel na výrobe tepla v Prešove.“

Kto môže urobiť krok k určeniu prijateľných cien energií pre spotrebiteľov?

„SPRAVBYTKOMFORT neustále investuje do úsporných a racionalizačných opatrení. Naďalej budeme kľásť dôraz na čo najhospodárnejšie spaľovanie zemného plynu. Výmeny klasických kotlov za kondenzačné s čo najvyššou účinnosťou prinášajú svoj efekt pri výrobe tepla. Výmena potrubí pre dodávku tepla k odberateľom, kde meníme potrubia z klasických na predizolované, zaručuje minimalizáciu strát tepla počas distribúcie. Prepojenia plynových kotolní na Sídlišku III s centrálnou kotolňou na biomasu na Jazdeckej ul. umožní ešte efektívnejšie využitie biomasového kotla a zároveň zníženie spotreby plynu. To všetko preto, aby výroba a dodávka tepla

boli čo najefektívnejšie a zároveň aby sme zabezpečili pre odberateľov bezpečnú a stabilnú dodávku tepla za dostupnú cenu.

Čakáme zo strany štátu možno aj úpravy legislatívy, aby sme mohli realizovať ďalšie opatrenia smerujúce k úspore, a to pri regulácii tepla priamo na zdroji. Dodávatelia tepla, a teda aj spoločnosť SPRAVBYTKOMFORT, musia v zmysle zákona o energetických štandardoch dodávať teplú vodu a teplo v stanovených parametroch. Nemôžeme ich svojvoľne znížiť. Čakáme na rozhodnutie štátnych orgánov, ako nám dovoľia tieto parametre upravovať, a tak tiež prispieť k úspore plynu.“

Stretli ste sa v minulosti s niečím podobným v oblasti tepelného hospodárstva?

„Bolo obdobie, kedy cena tepla pre konečných spotrebiteľov zásobovaných z centrálnych zdrojov tepla (CZT) bola zastropovaná jej maximálnou výškou a štát cenu tepla výrobcom dotoval do výšky skutočných nákladov. Takto boli v danom čase chránení obyvatelia, ktorí odoberali teplo z CZT a výkyvy trhu znášal štát. V ďalšom období, po ukončení dotácií, boli ceny plynu pre CZT vysoké a pre maloodberateľov (rodinné domy) omnoho nižšie a prejavilo sa to snahou vlastníkov bytov o odpájanie sa od centrálneho vykurovania. Štát zasiahol a pristúpil k regulácii ceny tepla. Regulácia nie je všeliak a vidíme, že nie vždy vie konečných spotrebiteľov adekvátne chrániť. Dnes by bol potrebný ďalší krok na ochranu spotrebiteľov a jedným z možných riešení môže byť napríklad zníženie DPH. Prostredníctvom Zväzu výrobcov tepla na Slovensku presne na to cieľime. Je potrebné pomôcť obyvateľom v bytových domoch, lebo sami si s cenou tepla a teplej vody neporadia. Ľudia sa nevedia chrániť, môžu sa chrániť prostredníctvom nás ako výrobcov a dodávateľov. Zatiaľ je to však bez odozvy štátu.“

VYKUROVANIE PRE ZIMNÝ ŠTADIÓN

Zimný štadión v Prešove prešiel stavebnou rekonštrukciou. Tá sa však netýkala technológie vykurovania. Bolo potrebné doriešiť vnútorný systém vykurovania priestorov. Tejto úlohy sa zhostila naša spoločnosť SPRAVBYTKOMFORT.

Doba realizácie bola veľmi krátka, pretože sa blížil začiatok súťažnej sezóny 2022/2023 a niektoré priestory stále neboli vykurované. Hlavným cieľom spracovania projektu bolo dostať teplo tam, kde je to nutné – do šatní pre mládež, šatní A-tímov, posilňovne, zázemia. Predovšetkým sme inštalovali dva nové kotly pre správne fungovanie vykurovacej sústavy. Všetky úpravy boli zrealizované včas, bez porúch a tím sme prispeli k zdarnému začiatku Tipos Extraligy. Aj takto vie SPRAVBYTKOMFORT podať pomocnú ruku pri objektoch, kde je v meste Prešov problém s vykurovaním.

RÝCHLEJŠIE INFORMÁCIE

Centrálny dispečing 24/7

Technický pokrok a jeho využitie v praxi je nezastaviteľné. Najnovšie poznatky využívame a aplikujeme všade, kde je to možné, napr. aj pri kontrole a riadení chodu kotolní. A to riadiacim systémom, ktorý prepojil kotolne a výmenníkové stanice s centrálnym dispečingom.

Investujeme tak značné finančné prostriedky do rozširovania a vylepšovania centrálného dispečingu, do jeho vybavenosti. Software s riadiacimi prvkami kotolní umožňuje monitorovať a prenášať informácie o hlavných parametroch blokovaných kotolní, odovzdávacích staníc a centrálnych kotolní. Informácie snímané snímačmi sú prenášané na pult dispečingu. Tu sú všetky údaje spracované a vyhodnocované. V prípade poruchy je dispečer ihneď informovaný a vie operatívne riešiť vzniknutý problém. Pri menších poruchách zasiahne sám, v zložitejších prípadoch zasahuje údržba. Údaje z dispečingu sú archivované a využívané pre porovnávanie a vyhodnocovanie správneho a efektívneho chodu čerpadiel, kotlov, spaľovania drevnej štiepky. Z pamäte počítača je možné presne vyčítať údaje o dodávke teplej úžitkovej vody TÚV a ústrednom kúrení ÚK na konkrétnom tepelnom zdroji. Centrálny dispečing je pre bezpečnú a plynulú dodávku tepla a teplej vody nevyhnutnosťou.

PROJEKT

EUROFONDY NA ĎALŠIU MODERNIZÁCIU

Rozvoj účinného systému CK Jazdecká napojením plynových kotolní K3, K4 a Bikoš - týmto projektom pokračuje spoločnosť SPRAVBYTKOMFORT, a.s. Prešov v úspešnom čerpaní prostriedkov z Európskej únie na skvalitnenie dodávky tepla na vykurovanie a teplej úžitkovej vody v meste Prešov.

Je to projekt na znižovanie emisií a efektívne využívanie biomasy pri výrobe tepla. Podmienkou pre získanie finančných prostriedkov z EÚ je priebežné dosahovanie energetickej efektívnosti pri dodávke tepla a dlhodobá preukázateľná finančná návratnosť z energetických úspor.

Z balíka finančných prostriedkov poskytnutých pre zlepšenie kvality životného prostredia bolo na rozvoj účinného systému CK Jazdecká už schválených cca 2,1 mil. eur, pričom 1,786 mil. eur je nenávratný príspevok a rozdiel je výška spolufinancovania, čo predstavuje čiastku 315-tisíc eur.

Na uvedených kotolniach bola prevedená rekonštrukcia zdroja, ktorá spočívala v likvidácii plynových kotlov. Inštalovali sa odovzdávacie stanice tepla, ktoré boli napojené novými primárnymi rozvodmi na Centrálnu kotolňu na ul. Jazdecká. V bývalej odovzdávacej stanici K2 boli inštalované dva plynové kotly, ktoré v zimných mesiacoch zabezpečujú dodávku tepla pre odovzdá-

vacie stanice K3 a K4. Kotolňa Bikoš bola zrušená a bytové domy, ktoré zásobovala, sú priamo napojené na odovzdávaciu stanicu K4. Zámerom tejto investičnej akcie je dosiahnutie efektívnejšieho využívania biomasového kotla centrálnych kotolní a zníženie emisnej záťaže na Sídlišku III. Pre obyvateľov sídliska III to bude znamenať ďalšie plus pre ochranu ovzdušia, bezpečnú, spoľahlivú a komfortnú dodávku tepla.

Tento investíciou predchádzala najrozsiahlejšia akcia za posledných desať rokov, pri ktorej bolo vyčerpaných 2,9 mil. eur. Vymenených bolo 5 km 40-ročných primárnych rozvodov tepla z centrálnych kotolní, ktoré zásobujú výmenníkové stanice na sídlisku III a sídlisku Sekčov.

Ďalšie investičné akcie máme pripravené na päť rokov. Najbližšie projekty plánujeme na sídlisku Sekčov, kde budeme realizovať prepojenie kotolní K1 a K2 s nainštalovaním tepelných čerpadiel a kogeneračnej jednotky - KVET. Veríme, že na akcie tohto druhu budú vyhlásené výzvy na čerpanie finančných prostriedkov z EÚ. Ak chceme udržať tepelné hospodárstvo v meste Prešov na špičkovej úrovni, musíme neustále investovať do zefektívnenia výroby a hľadať možnosti pre využívanie nových technológií na báze využitia obnoviteľných zdrojov energie a zefektívnenia výroby a dodávky tepla pre zákazníkov.

Modernizácia počas letných mesiacov

Každý rok je pre energetikov a údržbu práve leto obdobím intenzívnych príprav na zimné vykurovacie obdobie. Za štyri mesiace je potrebné zrealizovať všetky plánované investičné akcie, vykonať údržbu väčšieho alebo menšieho rozsahu v 45-tich blokových kotolniach, 77 výmenníkových stanicích a aj na našich veľkých centrálnych zdrojoch - Jazdeckej, Sekčovej a Šváboch. Okrem toho je nutné odstrániť neočakávané poruchy na rozvodoch tepla, ktorých máme celkovo 54 km. V tomto roku sme realizovali aj dve investičné akcie v blokových kotolniach Wolkerova a 17. novembra. Cieľom rekonštrukcie spomenutých akcií bola výmena existujúcich zariadení plynových kotolní, ktoré boli na hranici technickej životnosti. Ďalej výmeny potrubných rozvodov s armatúrami, úpravy istenia systému ústredného vykurovania a zabezpečenie vetrania kotolne. Rekonštrukciou kotolní sa znížil ich tepelný výkon a naopak, zvýšila sa celková technologická účinnosť výroby tepla. To v konečnom dôsledku zabezpečilo zníženie spotreby zemného plynu a zníženie produkcie znečisťujúcich látok do ovzdušia.

Kompletná rekonštrukcia blokovej kotolne zahŕňa

- Výmenu starých plynových kotlov za nové kondenzačné plynové kotly
- Výmenu čerpadiel
- Výmenu riadiaceho systému Honeywell za nový SIEMENS
- Inštaláciu zabezpečovacieho zariadenia pre bezpečnú prevádzku a prenos informácií na centrálny dispečing
- Inštaláciu úpravy vody a zásobných nádrží
- Výmenu kompletných rozvodov

Šetrenie v bytovom dome

Komplexná obnova

Najväčšie úspory prináša zateplenie, pomôžu aj čiastkové opatrenia.

Zaizolujte rozvody tepla a teplej vody

Opatrenie nie je finančne náročné a oplatí sa aj menším bytovým domom.

Nové rozvody = menšie straty

Preverte, či sú v dome správne nadimenzované rozvody teplej vody.

Udržujte správne vyregulovanú vykurovaciu sústavu

Kontrolujte ju pravidelne, hoci ste ju v minulosti dali vyregulovať.

Zabezpečte zatváranie vstupných dverí do domu

Predídete únikom tepla a spoločné priestory domu sa nebudú podchladzovať.

Vymeňte staré svetelné zdroje v spoločných priestoroch

Nahradením klasických svetelných zdrojov za LED môžete ušetriť až 80 % elektriny na osvetlenie.

Nainštalujte v spoločných priestoroch senzory osvetlenia

Môžete nastaviť čas svietenia, sklon snímača môže priniesť úsporu 50 % oproti používaniu vypínačov.

Úspornejší výťah

Preverte si možnosti, ako znížiť spotrebu výťahu, je to možné aj čiastkovými opatreniami.

Zmonitorujte spotrebu energie

Základom je poznať vlastnú spotrebu energie.

Informujte obyvateľov, ako energiou neplytváť

Väčšina obyvateľov bytov napríklad nevie, že pri správnej vlhkosti postačuje na dosiahnutie tepelnej pohody nižšia teplota.

Zdroj: SIEA

Krátko vetrajte, počas vetrania termostatickú hlavicu zatvorte.

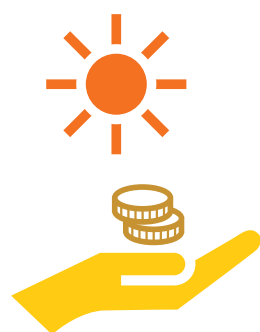
Okno na „vetračku“ je plytvanie peňazí za kúrenie.

Izby neprekurujte, používajte termostatické hlavice a napríklad na noc znížte kúrenie o 1 polohu nižšie.

Perte podľa farby, dohodnite sa v domácnosti a uprednostnite počas týždňa farebné oblečenie.

Znížte teplotu prania. Perte len plnú práčku.

Ak je to možné, bielizeň sušte vonku.

Pustite si slnko do bytu, ušetríte svetlo a teplo.

Používajte úsporné žiarovky.

Opravte kvapkajúci kohútik.

Pri umývaní zubov používajte pohár a neumývajte si zuby pri pustenej vode.

Počas mydlenia pri sprchovaní zastavte vodu.